

Nr 27.

Av herr **Wahl**, om ändring i vissa delar av förordningen angående försäljning av tillagade alkoholfria drycker samt svagdricka.

Medan utskänkning av pilsnerdricka förutsätter tillstånd av Konungens befallningshavande, meddelat efter inhämtat yttrande av den kommunala representationen, kräves för utskänkning av tillagade alkoholfria drycker och svagdricka endast en skriftlig anmälan i Stockholm hos överståthållarämbetet, i annan stad hos magistraten och på landet hos landsfiskalen. På grund av de alkoholfria dryckernas oskadlighet har utskänknings- eller nykterhetssynpunkt, att härför borde uppställas andra villkor, än som i huvudsak äro gällande för idkande av handel i allmänhet.

Denna uppfattning må ha ägt giltighet vid tidpunkten för tillkomsten av 1905 års förordning angående försäljning av tillagade alkoholfria drycker samt svagdricka. Numera måste emellertid anses till fullo ådagalagt, att de s. k. nykterhetskaféerna i stor omfattning ingalunda äro av den oskyldiga beskaffenhet, som lagstiftarna förutsatte år 1905. Åtminstone i vissa städer, framförallt i huvudstaden, ha dessa kaféer i många fall blivit tillhåll för personer, som syssla med olaga sprithandel och som där göra upp sina ljuskygga affärer och utbjuda insmugglad sprit till kafégästerna. I direkt strid mot förordningens 6 § 2 mom. tillåta flera innehavare av dylika kaféer gästerna att på utskänkningsstället förtära rusdrycker, och bevis föreligga för att åtskilliga innehavare ej blott se genom fingrarna med dessa missförhållanden utan själva till och med utskänka pilsnerdricka, ehuru de icke erhållit tillstånd därtill och sålunda driva olaglig rörelse. De i förordningen 9 juni 1905 upptagna ansvarsbestämmelserna innebära ingen tillfredsställande garanti mot dylika överträdelser. Förordningen stadgar böter från och med 5 till och med 30 kronor, och endast för det fall, att oordningar förekomma på försäljningsstället eller att osedlighet där bedrives, kan förbud utfärdas mot rörelsens fortsättande. Värdet av sistnämnda bestämmelse är givetvis helt beroende på den tolkning, som gives åt uttrycket oordningar. Det kunde synas rimligt, att ett trots ingripande fortsatt bedrivande eller tolererande av olaga försäljning vore att hänföra till det slags oordningar, som borde föranleda förbud mot rörelsens fortsättande, men exempel finnas, att upprepade, bötesbestäffade förseelser av denna art dock icke av magistrat eller kommunalnämnd, vilka initiativet i detta avseende tillkommer, ansetts böra påkalla förbud mot att rörelsen fortsattes.

Utan tvivel skulle en förbättrad uppsikt över utskänknigen av alkoholfria drycker kunna förväntas, om ifrågavarande utskänkning finge utövas först efter tillstånd, utfärdad av Konungens befallningshavande. Genom ett sådant villkor skulle Konungens befallningshavande sättas i tillfälle att på förhand verkställa en utgallring av notoriskt olämpliga sökande. Vidare skulle kunna påräknas ett direkt intresse från Konungens befallningshavandes sida för att meddelat tillstånd indroges, därest utskänkningens utöware uppenbart åsidosatte gällande förordnings föreskrifter. Till stöd för ett stadgande av här ifrågasatt innebörd kan hänvisas ej blott till motsvarande bestämmelse i pilsnerdricksförordningen utan även till 1918 års kungl. förordning angående handel med vissa begagnade föremål. Tidigare gällde för sådan handel samma villkor som för idkande av handel i allmänhet. Då det befinns, att handeln med skrot, lump, begagnade klädespersedlar och andra begagnade varor ofta missbrukades av försäljare av stulet gods, utfärdades emellertid för denna handel särskilda reglerande föreskrifter, som stadgade, att avsedd handelsrörelse finge utövas allenast av den, som efter ansökan erhållit Konungens befallningshavandes tillstånd till rörelsens idkande. En parallell med utskänknigen av alkoholfria drycker och svagdricka ligger i detta sammanhang nära till hands. De missförhållanden, som föranledde en skärpning av villkoren för utövande av handel med begagnade föremål, ha inom utskänknigen av alkoholfria drycker sin motsvarighet i den spritlangning, som äger rum i skydd av denna utskänkning.

För att uppnå full analogi med ansökningsbestämmelserna i pilsnerdricksförordningen och i förordningen angående handel med begagnade föremål skulle det vara behöfligt att även i förordningen angående försäljning av alkoholfria drycker och svagdricka föreskriva, att tillstånd till utskänkning av nämnda drycker finge meddelas, först sedan vederbörande kommunala myndigheters yttrande inhämtats. Vill man undvika den ytterligare arbetsbelastning av de kommunala representationerna, som detta skulle medföra, torde man dock tills vidare, i avvaktan på kommande erfarenheter, kunna avstå från ett dylikt villkor och för närvarande stanna vid att föreskriva, att tillstånd skall sökas hos Konungens befallningshavande. Den föreslagna föreskriften skulle nödvändiggöra en omredigering av ett flertal punkter i förordningen angående handel med alkoholfria drycker. Jag har vågat utgå från, att vederbörande utskott, därest den finner min hemställan förtjänt av beaktande, kommer att vidtaga erforderliga redaktionella förändringar, och har därför icke framlagt något förslag beträffande de punkter, som skulle behöva omformuleras för att bringas i överensstämmelse med den av mig föreslagna ändrade lydelsen av förordningens 3 § 1 mom.

På grund av vad jag här anfört tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen ville för sin del besluta

dels följande ändrade lydelse av 3 § 1 mom. kungl. förordningen 9 juni 1905 angående försäljning av tillagade alkoholfria drycker samt svagdricka:

Vill någon, som ej enligt 2 § är därtill berättigad, bedriva utskänkning av tillagade alkoholfria drycker eller svagdricka, göra därom skriftlig ansökan hos Konungens befallningshavande med uppgift å det ställe, där utskänkingen skall äga rum.

Vad sålunda är stadgat skall iakttagas varje gång utskänkingsställe ombytes.

Utskänkning, varom i denna § förmäles, må icke bedrivas av annan än den, som därtill erhållit Konungens befallningshavandes tillstånd.

dels häremot svarande ändringar i övriga delar av nämnda kungl. förordning.

Stockholm den 19 januari 1924.

G. Wahl.

